

Hírek a börtönvilágból

A megújult prágai börtön

A prágai Pankrác büntetés-végrehajtási intézet a közelmúltban jelentős felújításon esett át. A víz- és elektromos hálózatot, valamint a padlózatot teljesen felújították, a zuhanyozók is megújultak. A zárkák új bútorzatot kaptak, három közösségi helyiséget alakítottak ki az eddigi egy helyett, újdonságnak számít a varróműhely létrehozása. Egy, a mozgássérültek elhelyezésére szolgáló zárkát is kialakítottak. A felújítás után a fogvatartottak az eddiginél több időt tölthetnek a zárkájukon kívül, az intézet hatékonyabban tudja a családtagok látogatását és telefonhívásait lehetővé tenni.

Forrás: Prague gets „friendlier” prison. Prague Post, 2015.05.05.

Radikalizálódást megelőző program Franciaországban

Franciaországban a fogvatartottak radikalizálódását megelőző program kialakítását kezdték el szervezni a büntetőintézetekben. A Le Figaro című lap cikkében közölte, hogy a francia védelmi minisztérium a dzsihádisták ideológia terjedésének megakadályozására új programot indít útjára. A tervek megvalósításához eddig a Fleury-Mérogis, a Lille-Annoeullin, az Osny és a Fresnes-i börtönökben különítettek el 20–25 férőhelyet, ennél azonban jóval több és nagyobb befogadóképességű körlet kialakítására lenne szükség.

A program előkészítését megelőző felmérések azt mutatták, hogy már most 26 olyan intézet van, ahol sürgősen szükség lenne a deradikalizációs stratégia bevezetésére. Az elkövetkező két év alatt a program keretében foglalkoztatott börtönpszichológusok számát 100-ra kellene emelni, továbbá szükség lenne még konzulensekre is. A Newsweek című újság cikke szerint a 66 millió lakosú Franciaország 10%-a muszlim, a börtönpopulációban ez az arány 50%-os.

Jean-Luc Marret, a párizsi Stratégiákat Kidolgozó Alapítvány kutatója jelezte, hogy a szélsőséges nézetek terjesztői számára a börtön a legkedvezőbb környezet. A radikalizálódás ráadásul már évtizedekkel ezelőtt elkezdődött és kezelés nélkül maradt. Marret szerint már az is nagy előrelépés, hogy a radikális nézeteket terjesztő fogvatartottakat elzárják a többi elítélttől. Ezzel a hálózat börtönön belüli terjeszkedését esetleg meg lehet állítani, ugyanakkor szükség lenne más jellegű megoldásokra is. Az állami börtönökbe börtönlelkészként még több imámot kellene küldeni, hogy iránymutatást adjanak.

Forrás: Damien Sharkov: France to begin new prison anti-radicalisation programm. Newsweek, 2015.02.19.

Kanadai elítéltek magánzárkában

2013-ban a kanadai szövetségi büntetés-végrehajtási intézetekben négyből egy elítélt magánelzárás alatt töltött rövidebb-hosszabb időt a szabadságvesztés-büntetése alatt. A büntetés-végrehajtási szakemberek jelezték, hogy ez a tendencia kifejezetten árt a rehabilitációnak. Howard Sapers, a szövetségi fogvatartottak ügyeivel foglalkozó ombudsman is egyetért abban, hogy a magánelzárás az utolsó eszköz kellene, hogy legyen, ha egy elítélttel bármiféle probléma merül fel. A 47 kanadai szövetségi intézetben azonban túl sok az elítélt ahhoz, hogy sikerüljön egyszerre kezelni a fogvatartottak gondjait.

Az újságok, köztük a *The Globe and Mail* is foglalkozott már többször azzal a kérdéssel, hogy ki felelős abban az esetben, ha a magánelzárás öngyilkosságba torkollik. A szövetségi börtönöket már sokszor ostromozták azért, mert nem szabnak gátat a magánzárkában való hosszabb elhelyezésnek. A börtönhatóság is tisztában van azzal, hogy az öngyilkossági statisztika a szövetségi intézetekben hétszer magasabb, mint a civil lakosság körében.

A 2014. március 31-éig terjedő pénzügyi évben 21 ezer fogvatartott „fordult meg” a szövetségi börtönök rendszerében. Ebbe a körbe tartoznak azok, akik jelenleg is szabadságvesztés-büntetésüket töltik, továbbá az adott évben börtönbe kerülők és a feltételelesen szabadlábra helyezettek is. Közülük 5 100 fő töltött magánzárkában rövidebb-hosszabb időt.

A szakemberek egy része, köztük tartozik Howard Saperst is, már régóta sürgeti, hogy vezessék be a magánelzárás tilalmát azok esetében, akik mentális egészségügyi gondokkal küzdenek vagy éppen öngyilkossági hajlamuk van. A Kanadai Börtönszolgálat az öt ért támadások kapcsán mindig kihangsúlyozza, hogy a céljuk egyáltalán nem az, hogy a fogvatartottakat elszigeteljék vagy dehumanizálják, a túlszűfolt környezetben nehéz az egyének összes felmerülő problémáját megoldani. A Börtönszolgálat 2007-es ajánlása szerint egy elítélt egy éven belül 60 napnál többet nem tölthet magánzárkában, és egy alkalommal ez 15 napnál nem lehet hosszabb. 2014-es év során azonban a szövetségi börtönökben a fogvatartottak egyharmada 60 napnál hosszabb időt töltött magánzárkában.

Forrás: Karen Howlett: One in four prisoners faces solitary confinement, ombudsman says. The Globe and Mail, 2014.12.08.

Kompenzáció a személyzet számára Írországban

Majdnem 4,5 millió euró (kb.1,3 milliárd forint) kompenzációt fizettek ki az utóbbi négy évben az írországi börtön személyzetet számára a munkavégzésük során bekövetkezett sérülés miatt. Ez a számadat 2011 óta 273 kérelem benyújtását és elbírálását takarja.

Az *Irish Independent* című újság tanulmányozta a kérelmeket, amelyekből kiderült, hogy a sérülések rendkívül változatos formában fordultak elő, az elítéltektől elszenvedett ütéstől, harapástól kezdve, a fogvatartottak által fabrikált szűrő, vágó eszközökkel elkövetett támadáson át, a különféle ok miatt bekövetkező esésekig.

Több olyan esetben is sor került a kompenzációra, amikor a börtönszemélyzet tagja bűncselekmény elkövetését akadályozta meg, vagy éppen valaki életét igyekezett megvédeni. Ezen kívül néhányan gyújtogatásból eredő tüzesetben szereztek sérülést, de akadtak olyanok is, akik poszttrauma miatt kaptak kompenzációt.

A statisztikai adatok érdekes képet mutatnak az ügyek évek szerinti eloszlásáról. 2011-ben 999 ezer euró (kb. 302 millió forint), 2012-ben 1 millió 687 ezer euró (kb. 509 millió forint), 2013-ban 816 ezer (kb. 246 millió forint), 2014-ben pedig 978 ezer euró (kb. 295 millió forint) került átutalásra. Az az ír börtönszemélyzet szövetségének elnöke, Jim Mitchell jelezte, hogy a számok nem fedik le a valószínűsítést, mivel a támadások egy része nem terelődik hivatalos útra. 2013-ban 160 támadásról készült jegyzőkönyv, és ezek a kifizetések között is megjelennek, de a valószínűségben a veszély állandóan jelen van a börtönökön belül.

Forrás: Emma Jane Hade and Sam Griffin: €4.5 m paid out to injured prison officers in 4 years. Irish Independent, 2015.02.23.

Túlterheltek a szerbiai börtönök

A Danas című belgrádi lap az Európa Tanács jelentésére hivatkozva jelentette ki, hogy csökkent ugyan a fogvatartottak száma az utóbbi időben a szerbiai büntetés-végrehajtási intézetekben, ennek ellenére a nyugat-balkáni ország börtönei még mindig túlterheltek.

Az Európa Tanács 47 ország 50 büntetés-végrehajtási intézetét vizsgálta meg, majd közzétette a 2012-es és a 2013-as esztendőre vonatkozó adatokat. A fenti időszakban a felmérés szerint Szerbiában 100 ezer lakosra 140 elítélt jutott, ami nem áll távol a régiós átlagtól. 2012 és 2013 között 9%-kal csökkent a fogvatartottak száma, de a börtönök még így is túlszűfoltak, 100 férőhelyre 110 elítélt jut. (A vizsgált országokban átlagosan 96 elítélt jut 100 férőhelyre.) A csökkenés a szerbiai jogszabályi változásoknak köszönhető, mivel megváltozott a büntető törvénykönyv feltételes szabadlábra helyezéssel szembeni részlete, és elfogadták az amnesztiáról szóló törvényt is.

Érdemes megemlíteni azt is, hogy a szerbiai fogvatartottak halálozási aránya kiemelkedően magas. A statisztikai jelentés szerint 10 ezer fogvatartottra 81 haláleset jut. Ezzel Szerbia a második az Európa Tanács által vizsgált országok közül. Megjegyzést érdemel, hogy az európai átlag 28. A női elítéltek aránya 4,1%, ami megfelel az európai átlagnak. A legtöbb elítélt (24%) lopás miatt töltötte szabadságvesztés-büntetését 2013-ban, bár arányuk alig előzte meg a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények elkövetőit (22%). A elítéltek legnagyobb csoportja 1-3 éves szabadságvesztés-büntetését töltötte (23%), míg a 10 évnél hosszabb büntetést töltők aránya 11% volt.

A felmérés szerint 2013-ban Szerbia mellett Olaszországban, Magyarországon, Cipruson, Belgiumban, Macedóniában, Portugáliában, Franciaországban, Romániában és Albániában voltak túlterheltek a börtönök.

Forrás: Serbian prisons on focus. EIN News, 2015.03.19.

Néhány japán börtön idősök otthonára hasonlít

A japán börtönpopuláción belül rendkívül magas az idős elítéltek aránya, jelenleg öt elítéltekből egy 60 év feletti. Az idős fogvatartottak eltartása nagy terhet ró a kormányzatra. A visszaesés csökkentése érdekében a kormány megpróbálja 2020-ra 30%-kal csökkenteni azok számát, akik az említett csoporton belül hajléktalanok. Az idős fogvatartottak számára már kedvezőbb fogvatartottként börtönben ülni, mint szabadon lenni, ezért sok esetben a szabadulásukat követően vagyon elleni bűncselekményt követnek el, hogy visszakerüljenek a börtön falai közé.

A Fukushima női börtönben a fogvatartottak 28%-a 60 év feletti. Itt a legidősebb elítélt 91 éves. Koichi Hamai, a Ryukoku Egyetem kriminológiai professzora úgy véli, hogy a japán börtönök szegényesek, fűtés és légkondicionálás nélküliek, de sok idős számára még mindig jobb helyzetet teremtenek, mint a szabad társadalomban élni. (Japán egyébként a világon az egyik legtörvénytisztelőbb ország, 100 ezer főre 49 bebörtönzés jut, az USA-ban 698 ez a szám.) Az idős elítéltek család és gazdasági támogatottság hiányában állandó körforgásban vannak. A japán büntető törvények az olyan kisebb értékű lopást, mint a bolti lopás, is 5 év szabadságvesztéssel büntetik. Yoshiaki Tajima – a Nanko-Airin-Kai Szociális Jóléti Szolgálat elnöke – úgy látja, hogy ennek az irányvonalnak ma már sok ellenzője van.

2008-ban Ryotaro Sugit bízták meg azzal, hogy tanulmányozza a 60 év feletti fogvatartottak börtönbeli helyzetét, tekintettel azokra a körülményekre, amik az idősök jólétéhez szükségesek voltak az utóbbi öt évtizedben. Sok idős fogvatartottnak külön segítségre van szüksége a fürdéshez, étkezéshez és gyalogláshoz, sokaknál komoly demencia figyelhető meg. 2014. év végére a 60 év feletti bűnelkövetők száma megnégyszereződött az elmúlt 20 év alatt, közel 50 ezerre nőtt. 2015-ben a költségvetésnek 230 milliárd japán yenbe (523 milliárd forint) kerül az idősök eltartása. Az idősök ellátása miatt az orvosi eszközökre és gyógyszerekre költött pénz is megduplázódott, 6 milliárd japán yenre (kb. 13,6 milliárd forintra) nőtt az elmúlt 9 év alatt.

2009-ben a kormány az ország összes (47) prefektúrájában rehabilitációs központokat hozott létre a szabadultak támogatására, mindegyiknek az éves költségvetése kb. 25 millió japán yen (kb. 57 millió forint). Takeshi Izumaru, a Nagaszaki Községi Támogató Központ szociális munkása arról számolt be, hogy az idős elítéltek között nagy számban találunk olyanokat, akiket gyerekkorukban szexuálisan bántalmaztak, szegénységben nőttek fel, esetleg árvák is voltak. Izumaru munkájának része, hogy otthont találjon a börtönből szabadultak számára és felkészítse őket a kinti élet okozta változásokra. Az utóbbi 5 év alatt a központ több mint ezer főnek nyújtott támogatást.

Minden évben 6 400 olyan fogvatartott szabadul Japánban, akinek nincsen otthona. A kormányzati statisztikák szerint ezek egyharmada két éven belül visszakerül a börtönbe. A kormány célja, hogy 2020-ra 30%-ra csökkentse a visszaesők számát. Ugyancsak 2020-ra szeretnék megháromszorozni, 1 500-ra növelni azon cégek számát, akik ex-elítéltekkel is hajlandóak dolgozni. A börtönből sza-

badultak számára helyet teremteni az idősek otthonaiban azért rendkívül nehéz feladatot Japánban, mert eleve 520 ezer fő van várólistán a kinti társadalomban.

Forrás: Kanoko Matsuyama: Some prisons in Japan becoming „like nursing homes” amid surge in elderly offenders. Japan Times, 2015.04.16.

A TBC elleni küzdelem Azerbajdzsánban

A tuberkulózis a legtöbb börtönben komoly egészségügyi problémának számít, a fertőzés kockázata akár tízszer nagyobb lehet, mint a kinti lakosság körében. Azerbajdzsánban a WHO európai szervezetének 2011–2015-ös ajánlásai mentén halad a tuberkulózis elleni fellépés. Az ország büntetőintézeteiben a TBC elleni küzdelem fontos kulcsa a fogvatartottak rutinszerű ellenőrzése, amelyre évente egyszer kerül sor. Pozitív teszt esetén az elítéltet a központi TBC-kezelő börtönkórházba szállítják át.

Jelentős eredménynek tekinthető, hogy az egészségügyi képzettséggel nem rendelkező börtönszemélyzet is képes felismerni a tüneteket. 2012-ben az említett börtönkórházban nemzetközi segítséggel képezték ki az egészségügyi dolgozókat és a börtönszemélyzet tagjait arra, hogy meg tudják valósítani a tuberkulózis-kezelő programot. A szabadult TBC-beteg fogvatartottak a kezelés befejezéséhez civil szervezetektől kapnak segítséget. Az AIDS, a tuberkulózis és a malária elleni küzdelemben részt vevő Global Fund is kiegészítő támogatást nyújt részükre.

2013-ban a börtönökben terjedő tuberkulózis elleni küzdelem elismeréseként az állam a Büntetőintézetek Nemzetközi Szövetségének (ICPA) díját vehette át. 2014-ben a WHO létrehozta a tuberkulózis megelőzésére és kontrollálására hivatott Együttműködési Központot, ahol 2015 májusában kerül sor az első nemzetközi továbbképzés megtartására.

Forrás: Azerbaijan brings quality tuberculosis care to prisons. BBC News, 2015.03.19.

Az antibiotikum-rezisztens TBC-vel fertőzött fogvatartottak kezelése

A Dél-Afrikai Köztársaságban több mint 40 ezer fogvatartottat vizsgálnak meg, hogy az antibiotikum-rezisztens TBC-vel fertőzött elítélteket minél előbb kezelni lehessen. 2011-ben a kormány hasonló jellegű nagyszabású egészségellenőrzést végzett a büntetőintézetekben, a fogvatartottak 8%-nál találtak antibiotikum-rezisztens tuberkulózis-fertőzést.

2011 óta húszezres növekedés figyelhető meg az antibiotikum-rezisztens TBC- fertőzött elítéltek számában. A növekedés legfőbb oka, hogy ma már gyorsabban és könnyebben fel lehet deríteni az eseteket, egy új vizsgálati módszer révén pár óra alatt hozzá lehet jutni az eredményhez – az egész országban elterjedt a GeneXpert nevű készülék TBC- gyorseszteszt alkalmazása az elmúlt néhány évben.

Az Országos Egészségügyi Laboratóriumi Szolgálat a 2014-es, Durbanban megtartott Dél-Afrika TBC Konferencián nyilvánosságra hozta, hogy már 7 GeneXpert gépet üzemeltek be a büntetés-végrehajtási intézetekben. Az első készüléket – az Egészségügyi Minisztérium irányításával 2013-ban, a TBC-

világnapon helyezték próbaüzembe a Pollsmoor maximális biztonsági fokozatú bv. intézetben. Ugyanakkor problémát jelent a TBC elleni küzdelem során, hogy nincs elegendő röntgengép a tüdő állapotának rendszeresen vizsgálatára.

Forrás: Ayanda Mkhwanazi: More than 40 000 prisoners screened for MDR-TB. The South African Health News Service, 2015.03.24.

Man-sziget elítélteje és a mentális egészség megőrzése

Man-sziget parlamentje, a Tynwald¹ jelentése szerint a börtönlakosság fele mentális egészségügyi problémával küzd. A Jurby területén elszállásolt 86 elítélteből 12 főnek személyiségzavara van, 2 főnél skizofréniát és bipoláris depressziót diagnosztizáltak és 29 fő esetében állapították meg a depressziót.

Juan Watterson belügyminisztertől a parlament egyik tagja, Zac Hall kért választ arra: a beteg fogvatartottak számára milyen források állnak rendelkezésre, hogy a mentális betegségeiktől szabaduljanak és a börtönben való elhelyezésük egyáltalán megfelel-e az egészségügyi állapotuknak. Juan Watterson írásban válaszolt a kérdésre és megerősítette, hogy pszichiáter hetente egyszer, pszichológus szintén hetente egyszer és mentálhigiénés szakember hetente kétszer áll a fogvatartottak rendelkezésére. A drog- és alkoholbetegeket kezelő részleg pszichiátere kéthetente szintén ellátogat az intézetbe, valamint a Motiv8 civil szervezet tanácsadója is hetente egyszer felkeresi a börtönt. Amennyiben a büntetés letöltése alatt felmerül, hogy az elítélteknél speciális kezelésre van szüksége, gondoskodnak speciális egészségügyi intézménybe való átszállításáról.

Forrás: Adrian Darbyshire: Half of prisoners in Isle of Man have mental health issues. IOM News, 2015.03.25.

Orvoshiány egy spanyolországi intézetben

A CSIF (Köztisztviselők Központi Független Szakszervezete) egyik jelentésében közzétette, hogy a Morón de la Frontera büntetés-végrehajtási intézetben jelenleg egy orvos feladata a börtön 1 500 fogvatartottjának egészségügyi ellátása. Ha az állományhoz tartozó orvos 24 órás ügyeletet tart fenn, akkor a következő nap szükség van egy olyan helyettes orvosra, aki nem tagja a börtön személynak.

A sevillai CSIF koordinátora, Claudio Esteban sajnálatát fejezte ki, hogy nincs meg az egészségügyi ellátás biztonsága. A szakember úgy véli, hogy ekkora fogvatartotti létszámhoz 12 orvosra lenne szükség. Kiemelte ugyanakkor, hogy az illetékesek gondoskodnak az elítélteknél megfelelő egészségügyi intézménybe való átszállításáról, ha a betegség nem látható el az intézeten belül.

Forrás: La cárcel de Morón se queda con un sólo médico para atender a 1 500 presos. Diario de Moron, 2015.04.21.

1 Az Angliától, Skóciától és Írországtól kb. egyenlő távolságra lévő Man-sziget közvetlenül a brit korona alá tartozik, de a londoni Parlamenttől független; saját helyi parlamentje, az ezeréves Tynwald a világ egyik legrégebbi, folyamatosan működő országgyűlése. [A szerk.]

Tejport használnak tej helyett a kanadai intézetekben

A kanadai szövetségi börtönök elítéltejei a kormány költségcsökkentési elképzelései szerint tejport kapnak és nem tejet. Veronique Rioux, a Kanadai Börtönszolgálat szóvivője jelezte, hogy a friss tej helyettesítésével a büntetőintézetek várhatóan 3,1 millió dollárt (kb. 844 milliárd forintot) takaríthatnak meg. Nyugat-Kanadában néhány intézetben már évek óta tejport használnak, most már Ontario, Quebec és az atlanti régiók is belátták, hogy érdemes változtatni.

A Quebec államban található, waterlooi székhelyű Laiterie Chagnon cég az utóbbi 10–15 évben rendszeresen szállította a tejet Drummondville és Cowansville intézeteibe. Csak ezek a szerződések évente 275 ezer dollár (kb. 74 millió forintot) bevételt jelentettek a vállalatnak. Ezentúl viszont egy winnipegi cég fogja szállítani a tejport az intézetekbe. Francois Dumontier, a Quebeci Tejtermelők Szövetségének szóvivője különösnek találja a döntést, főleg azért, mert a kormány mindig a helyi vállalkozásokat kívánja támogatni és a helyi fogyasztást növelni. A kisebb cégekre az új döntés – szerinte – nagyon kedvezőtlenül fog hatni.

Paul Gaunce, a New Brunswicki Tejtermékeket készítő Farmerek szóvivője úgy véli, hogy a tejpor nem tudja pótolni a friss tejet. A döntéssel a politikai körökben sem ért egyet mindenki. Catherine Latimer, a kanadai John Howard Társaság egyik igazgatója kételkedését fejezte ki a tejpor tápértékével kapcsolatban. Latimer úgy véli, hogy a költségcsökkentés szükségessége részben abból is fakad, hogy néhány évvel ezelőtt a börtönfarmok nagy többségét bezárták.

A Börtönszolgálat a támadások ellenére a döntését továbbra is fenn kívánja tartani, mivel dietetikus szakemberek átnézték a börtönökben felszolgált menüket és ezek megfelelnek a sztenderd tápérték-beviteli előírásoknak. Nicole Spence dietetikus szerint a tejpor egyenértékűvé válik a friss tejjel, amikor vízzel feloldva visszaállítják folyékony halmazállapotúvá.

Forrás: Douglas Quan: Replacing fresh milk with powdered at federal prisons expected to save \$3.1M a year. Postmedia News, 2015.01.29.

Növekedésnek indult a dolgozó fogvatartottak németországi szervezete

A németországi fogvatartottak 66 ezer főt számláló populációjában a többség rendszeresen végez munkát a büntetésének letöltése alatt. A 2014-ben létrehozott GG-BO (Fogvatartottak Országos Szakszervezete) a várakozásokat is felülmúlva rendkívül gyors ütemben fejlődik, kevesebb mint egy év leforgása alatt 400 főre nőtt a tagok létszáma.

Eredetileg egy berlini intézetből indult a kezdeményezés, majd rövid idő alatt átterült más börtönökbe is, jelenleg 40 intézetből csatlakoztak a tagok. A legtöbb németországi börtönben kötelező a munkavégzés, ezen a rendelkezésen csak négy tartományban enyhítettek az utóbbi években. A Berlinben büntetésüket töltő fogvatartottak háromnegyede dolgozik az igazságügyi minisztérium statisztikai adatai szerint. A keresményük napi 8–15 euró (kb. 2400–4500 forint) között mozog, órabérük 1,15–2,15 euro (kb. 350–650 forint).

A szakszervezet tavaly benyújtott fontos követelése, hogy az elvégzett munka számítsa bele a nyugdíjba, véleményük szerint: a hosszú időtartamú szabadságvesztés-büntetés nyugdíj nélkül egyenes út az időskori szegénységhez. A szakszervezet szeretné elérni azt is, hogy a minimumórabér 8,50 euro (kb. 2580 forint) legyen, amihez egyébként 2015 elejétől a szabad munkavállalóknak már joguk van.

A fogvatartottak munkavégzéséről gondoskodó hivatalos szervek álláspontja több ponton eltér a szakszervezetétől. Claudia Engfeld miniszteriumi szóvivő kihangsúlyozta, hogy a börtönben a munkavégzés a reintegrációs folyamat része és a szakmai hiányosságokat is pótolja, valamint sok elítélt szakmai tudása nem éri el a kinti szakemberekét. Engfeld szerint a börtönmunka csak esélyt teremt arra, hogy a fogvatartottak a szabadulást követően egyáltalán azonos eséllyel induljanak a többi munkavállaló között.

Forrás: Rachel Knaebel: Prison workers in Germany are organising. Equal Times, 2015.03.02.

Elítéltek iskolások számára készítettek bicikliket

Az angliai Westgate büntetőintézet életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt fogvatartottjai öt kitűnő tanuló diák számára készítettek bicikliket. A büntetés-végrehajtási intézet lakói önkéntes alapon vállalták a feladatot. A börtön fémfeldolgozó műhelyében a repülőtérről elhozott fémhulladékot hasznosították.

Az Összefogás a Gyermekekért szervezet is részt vett a kezdeményezés megvalósításában. Gina Ingham, a szervezet munkatársa azt reméli, hogy a fogvatartottakra és a civil lakosságra is pozitív benyomást tesz a program. Az Összefogás a Gyermekekért egyébként a fiatalok bandataggá válásának megakadályozására is vezet programot Team Street Safe néven.

Forrás: Jonathan Bell: Inmates gift bikes to students. The Royal Gazette, 2015.03.26.

Kenyérsütő fogvatartottak

A szingapúri Changi börtön péksége naponta 10 ezer kenyeret süt. Jelenleg 120 fogvatartott dolgozik az üzemben. Az elítéltek naponta 3 500 kg lisztet mozgatnak meg, bár segítségükre vannak a gépek is a tészta készítéséhez.

Kenny Leong pékmester, a program mentora szerint nehéz a pékek munkája, főleg azért, mert minimum 10 órát kell dolgozniuk és végig állniuk kell, ha azonban a programban részt vevő fogvatartottak felismerik a mesterség szépségét, a munka már nem lesz teher és biztos jövőt hoz számukra.

Forrás: Changi Prison bakery churns out 10 000 loaves of bread a day. Straits Times, 2015.01.26.

Programozóképzés egy amerikai börtönben

Kalifornia államban, a San Franciscótól északra található San Quentin állami börtönben a komputerprogramozási tanfolyam egyre népszerűbb az elítéltek körében. Az oktatás sajátossága, hogy videokonferencia-rendszeren keresztül folyik az oktatás. A tanár jelenleg 18 főt oktat weboldal-programozásra.

A projektet Chris Redlitz és Beverly Parenti hozta létre a non-profit The Last Mile nevű szervezet keretében. A kezdeményezés nehezen indult útjára, a fogvatartottak oktatásával sokat küzdött a két alapító, akik mindketten a high-tech iparban dolgoznak. A legalapvetőbb nehézséget az jelentette, hogy az elítélteknek tilos internetet használniuk. A projekt létrehozói így kénytelenek voltak egy olyan programot kifejleszteni, ami internet nélkül is alkalmas a tanításra. A videokonferencia rendszere pedig lehetővé teszi, hogy a nagy távolság ellenére is rendszeres legyen az oktatás, tanulás. A másik problémát az jelentette, hogy a jelentkezők fele korábban még sohasem használt számítógépet.

A résztvevőktől figyelmet és komolyságot várnak, aki nem tanúsít az elvárásoknak megfelelő figyelmet, azt azonnal kizárik a tanfolyamról. Chris Redlitz úgy véli, hogy a tanfolyam a szabadult elítéltek számára segítséget nyújt majd. Az alapítók a The Last Mile programot szeretnék az USA nyugati államaiban máshol is alkalmazni.

Forrás: Prisoners are learning computer programming. VOA News, 2015.04.28.

Visszaesők a Dominikai Köztársaságban

A Dominikai Köztársaság büntetés-végrehajtási intézeteiben a fogvatartottak 30%-a visszaeső bűnelkövető. A rendelkezésre álló statisztikai adatok szerint a 15 951 fogvatartott 19 büntetőintézetben van elhelyezve. A börtönök túlszűfoltak és felújításra várnak. A szabad életre felkészítő programok során igyekeznek használható tudást adni; tipikus a kőműves-, az ács- és a vízszelőkészítés.

Időről időre próbálkoznak új rehabilitációs projektek bevezetésével is, amiktől komolyabb személyiségbeli változást várnak el. Ilyen például a transzcendentális meditáció, amely, jó esetben, erősíti a fogvatartottakban a társadalmi és az erkölcsi értékek tisztelését, megérteti velük az egymásért való felelősség fontosságát. Julius Timothy egészségügyi miniszter szerint nem elég az iskolapadba ültetni az elítélteket, a visszaesés megakadályozásához gyökeres változásra van szükség. Algernon Charter börtönigazgató szerint meg kell próbálni a stressz-szintet csökkenteni és a fogvatartottakat aktívan bevonni a változásokba. Nekik maguknak is érezniük kell annak szükségét, hogy fejlődjenek, megtanuljanak koncentrálni és a társadalom hasznos tagjává váljanak.

A fogvatartottak Jim Anderson instruktor vezetésével sajátították el a meditációs technikát – napi mindössze húszperces gyakorlatról van szó. Egyfajta belső nyugalmi szint elérése és fenntartása a cél. Ezt a belső nyugalmat az emberek időnként elveszítik, de ez sohasem végleges, gyakorlással rá lehet találni újra. A belső lelki béke megtalálása által megváltozik a gondolkodásmód és hosszú távon

az életmód is. Ez nem vallás, nem filozófia, csupán egy gyakorlat, ami által elérhető a jobb közérzet a mindennapokban.

A *Diario Libre* című újság szerint 3 104 fő, azaz a fogvatartottak 21%-a tölti már második alkalommal szabadságvesztés büntetését, 843 fő, (9%) három alkalommal, 280 fő (2%) négy alkalommal, 115 fő (0.6%) pedig öt alkalommal került büntetőintézetbe. 10 435 fő, a börtönpopuláció 70%-a első alkalommal tölti szabadságvesztés-büntetését.

Forrás: 30% of inmates in DR are repeat offenders. Dominican Today, 2014.09.01.

Új oktatási központ Észak-Írországban

David Ford igazságügyi miniszter bejelentette, hogy megnyitotta kapuit a belfasti Hydebank Wood fiatalok intézetének oktatási központja. A Börtönszolgálat korábban már javaslatot tett arra, hogy a tervezett reformok között szerepeljen az oktatási központ kialakítása a Hydebank Wood intézetben.

A központ különféle szakmunkásképzéssel, támogató és oktató programokkal várja a 18–21 év közötti fiatalokat. Egy 2013-as felmérés szerint a fiatalok fogvatartottak több mint egyharmadának volt írás-olvasási problémája, több mint a felének pedig számolási nehézségei. Az oktatás és a szakmai képzés hosszú távon biztonságosabb jövőt nyújt az elítélteknek és az észak-írországi társadalom tagjainak számára is.

A Börtönszolgálat általános igazgatója, Sue McAllister rendkívül jelentős fegyverténynek tartja az oktatási központ működtetését. Jelezte, hogy a tervek szerint a kockázatot nem jelentő elítéltek számára külső munkahelyet is felajánlanak a büntetésük letöltésének vége felé.

Forrás: College offers young offenders hope. Belfast Telegraph, 2015.03.13.

Resztoratív igazságszolgáltatási kezdeményezés

Az angliai Westgate büntetőintézetben megvalósuló resztoratív igazságszolgáltatási kezdeményezés Davina Aidoo pszichológus szerint díjat érdemel, az intézet projektje fejleszti az elítéltek értékítéletét.

A Sycamore Tree (Platánfa) projekt keretében az elkövető és a bűncselekmény áldozata szemtől szemben találkozik. Az első eseményre 2014 szeptemberében került sor. Egyelőre hat fogvatartott lépett be a programba, amelynek keretében segítenek az áldozatoknak feldolgozni az eseményeket, és az elítéltekkel megpróbálják megértetni, hogy mekkora, illetve milyen jellegű kárt okoztak. Idén áprilisban öt fő csatlakozik a kezdeményezéshez.

Az első, már lezajlott, Empátia nevű program eredményes volt, mivel akadt olyan áldozat, aki kapcsolatban kívánt maradni a fogvatartottal. Aidoo úgy véli, hogy a fogvatartottak akár az Empátia nevű programhoz, akár a Sycamore Tree kezdeményezéshez csatlakoznak, fontos lépéseket tesznek a rehabilitáció útján.

Forrás: Simon Jones: Pioneering prison scheme reaps rewards. The Royal Gazette, 2015.02.15.

Chatfórum egy kínai börtönben

Guangdong tartományi büntetés-végrehajtási intézetében internetes fórumot hoztak létre a fogvatartottak rokonai számára. A börtönszemélyzettől közvetlenül lehet kérdezni és érdeklődni a bebörtönzött családtagok felől. A chat gyorsabb és személyesebb jellegű, valamint a telefonálásnál olcsóbb. A fórumot ezer felhasználó kereste fel, s több személy hagyott 170 üzenetet és különféle kommenteket az egyhetes próbaüzem alatt.

Forrás: Guangdong prison service opens WeChat account for relatives of inmates. Straits Times Asia, 2015.04.09.

Az indiai börtönmúzeumot az elítéltek üzemeltetik

Az indiai Sangareddyben lévő börtönmúzeumot – az ország első ilyen jellegű intézményét – az elítéltek üzemeltetik. Az 1796-ban épült objektum eredetileg lovassági barakk volt, majd börtönné alakították át. A 219 éves Sangareddy kerületi büntetőintézet műemlékké vált, és múzeummá működik tovább. A három hektár területen álló múzeum hosszú felújítási munkálatok után nyílt meg a nagyközönség előtt. 2012-ben a korábban itt elhelyezett elítélteket átszállították az új, Kandiban található börtönbe.

Vinoy Kumar Singh, az indiai börtönszolgálat főigazgatója már megtekintette a múzeumot. A börtönszemélyzet néhány tagja, 10 elítélt és a múzeum kurátora működtetik az intézményt, amely már kérte a felvételét a múzeumok sorába, hogy minél több turistalátogatót tudjon fogadni. Minden fogvatartott a munkájáért 70 rúpiát (kb. 300 forintot) kap egy napra.

Forrás: Rahul V. Pisharody: Prisoners to manage country's first-ever jail museum in Sangareddy. Indian Express, 2015.03.16.